

MAAILMANMESTARIT

Gia Abramishvili, Andrei Jahnin, Konstantin Latyshev, Boris Matrosov
Näyttely Porin taidemuseossa 1.1.-31.1.1991

Porin taidemuseon 10. toimintavuosi käynnistyy **MAAILMANMESTAREIDEN** näyttelyllä. Kyseessä on neljän nuoren moskovalaistaiteilijan ryhmä, joka syntyi 1980-luvun puolivälissä. Tuolloin Neuvostoliitossa elettiin tilanteessa, jossa byrokratisoituneen valtion puitteissa oli vaikea toteuttaa itseään. Tästä kuitenkin muodostui lähtökohta vastakulttuurille, ”missä ihminen löytää vapautensa, saavuttaa todellisen toteutumisensa”.

Samalla perestroikan ja glasnostin nimissä taidekin oli ”vapautunut”: niin aiempi maanalainen taide kuin nuorten kokeilutkin olivat nousseet huomattavan kansainvälisen kiinnostuksen kohteeksi. Aiemmat rajoitukset, normit ja mittarit olivat käyneet käyttökelvottomiksi; aiempi kilpailu oli loppunut ja uusi alkanut. Kenestä tahansa saattoi nyt tulla mestari.

Tuo uusi monimutkainen todellisuus ja toisaalta illuusio vapaudesta ja Oman löytämisestä synnytti **MAAILMANMESTARIT**. ”Tuolloin, 1980-luvun puolivälissä oli vielä toiveita ja illuusioita siitä, että me voitamme ja saamme suojelluksi autenttisuutemme ja arvomme ja ainutlaatuisen vapautemme.” Taktiikkaan kuului tietoinen taiteen sankarimyytin romuttaminen ja henkilökohtaisen menestyksen vaatimusten hylkääminen. Toimintatavoiksi valittiin provokaatio ja kulttuurinen kurittomuus. Työtä manifestoititiin ryhmän nimellä.

Kulttuurisen partisaanimenetelmiensä avulla ryhmä tavoitteli ”harmoniaa kollektiivisen tahdon ja yksilöllisyyden välille”. Tyyleillä, menetelmillä tai taiteen luokituksilla ei sinänsä ollut merkitystä, mutta ne olivat oivallisia aseita siinä taistelussa, jossa läntisen taiteen sakraalisuus haluttiin kyseenalaistaa. Tuota taistelua käytiin neuvostojärjestelmän kliseistä todellisuutta parodioiden, juhlallisia rituaaleja noudattaen. Elämä ja taide sekoittuivat monimutkaiseksi byrokraattiseksi peliksi performansseineen, ohjelmineen ja akteineen. Moraalin, veljeyden, pyyteettömyyden ja ritarillisuuden tunteiden jalostaminen ja vahvistaminen olivat keskeisiä tavoitteita. Uroteosta muodostui toiminnan normi.

Ensimmäiset tieteellis-taiteelliset ohjelmat toteutettiin äärimmäisen salaisissa olosuhteissa, sankarillisesti ponnistellen. *Akva-Avantgarde*-ohjelman aktioissa pyrittiin luonnon keinotekoistamiseen milloin ohjaamalla Volgan alajuoksua Atlantille, milloin viiden meren yhdistämisellä. *Taiteen hygienia*- ohjelman aktiot (mm. Uusi maantiede, Märkä siivous, Rannikon hygieenisuus) suunnattiin kansainvälisiä egoistia ja dekadenteja taiteen ilmiöitä vastaan. Sitten eristäytyneestä ja salaisesta toiminnasta siirryttiin glasnost-henkiseen avoimuuteen, työhön marginaalitaiteilijoiden massan pariin. *En ole taiteilija, olen ystävä*- ohjelmaan sisältyi mm. aktio *Nimettömien nerojen etsiminen*, jonka tuloksina kirjattiin 8653 dokumentaatiota nerokkaasta tai sankarillisesta toiminnasta ja luotiin kontaktit 154 mestariin, 170 sankariin ja 2300 neroon.

Neuvostotaiteen buumi lännessä jatkuu edelleen. Myös vastakulttuurin viimeiseksi barrikadiksi itsensä määritelleet **MAAILMANMESTARIT** ovat joutuneet toteamaan, kuinka ”luonto ottaa omansa”. Vastakohtakulttuuri kävi heillekin mahdottomaksi, koska kaikki kävi mahdolliseksi!

Vuodesta 1989 lähtien ryhmän jäsenet ovatkin siirtyneet yksilöllisempään työskentelyyn. Ulkomaiset ostajat, näyttelykutsut ja kuuluisuus ovat jo itsestäänselvyys heillekin. Yksilöllisen työskentelyn huippuihin kuuluu viimekesäinen visuaalinen vuoropuhelu tunnetun maailmanmestarin Robert Rauschenbergin kanssa Venetsian biennalen näyttelyssä *Rauschenberg*

meille – me Rauschenbergille. Kullakin maailmanmestarilla on nyt oma biografiansa, joka rakentaa kuvaa tekijästä ja tuotannosta, tuota normaalia taidemaailman edellyttämää kokonaistaideteosta.

Porin taidemuseon näyttely on ryhmän viimeinen yhteisnäyttely ja koostuu pääasiassa mestariyksilöiden viimeaikaisista teoksista. Näyttelyyn liittyy suomen- ja englanninkielinen julkaisu, jossa valotetaan taustaa ryhmän nousulle ja tuholle.